

CBE/ XXXXX

Zaaknummer CBE 24.275

UITSPRAAK

Het College van Beroep voor de Examens van de EUR (hierna: College) heeft op 14 januari 2025 uitspraak gedaan op het beroep van

XXXXX, hierna: appellante,

gericht tegen

het besluit van 15 oktober 2024 van de Examencommissie ESSB (hierna: verweerder) waarbij het verzoek van appellante van 26 september 2024 om op basis van de reeds afgeronde vakken in bachelor-1 en bachelor-2 van de Dubbelstudie Economie en Rechten vrijstelling te verlenen voor de minor en allebei de keuzevakken in bachelor-3 Psychologie, deels is geweigerd (hierna: bestreden besluit).

1. Feiten en procesverloop

- 1.1 Appellante is in het studiejaar 2020-2021 gestart met de dubbelstudie Bachelor Economie en Recht. Van deze opleiding heeft ze de bachelor-1 vakken afgerond en een aantal bachelor 2 vakken afgerond. Vanaf het studiejaar 2023-2024 heeft zij haar opleiding vervolgd met de Bachelor Economie en Bedrijfseconomie en is ze gestart met de Bachelor Psychologie.
- 1.2 Op 25 november 2024 heeft appellante beroep ingesteld tegen het bestreden besluit. Het beroep van appellante richt zich tegen de weigering van verweerder om vrijstelling te verlenen voor de minor. Op 13 december 2024 heeft een schikkingsgesprek plaatsgevonden. Een schikking is niet bereikt. Op 16 december 2024 heeft verweerder een verweerschrift met bijlagen ingediend.
- 1.3 Het beroep is op 14 januari 2025 tijdens de hoorzitting behandeld. Appellante en verweerder zijn verschenen. Namens verweerder heeft XXXXX, voorzitter examencommissie ESSB, het verweer gevoerd.

2. Standpunten partijen

- 2.1 Appellante kan zich niet verenigen met het bestreden besluit en voert daartoe, samengevat, het volgende aan:
 - Appellante is van mening dat haar verzoek om vrijstelling te verlenen voor de minor op grond van artikel 10a lid b sub 14 van de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie 2024-2025 (hierna: R&R), had moeten worden toegekend. Hierin staat dat vrijstelling van de minor kan worden verleend op basis van in Nederland voltooide WO-onderdelen die qua studielast en niveau gelijkwaardig zijn aan minoren in het EUR-minorregister. Appellante meent dat uit de tekst van de regeling niet volgt dat voor een vrijstelling van de minor alleen vakken op minimaal bachelor-2 niveau meetellen;
 - Appellante geeft aan dat zij twee volledige bachelor-1 programma's heeft afgerond en dat deze vakken bevatten die qua niveau en complexiteit vergelijkbaar zijn met de minoren;

- Ook wijst appellante erop dat haar eerdere studies en haar propedeuse Psychologie met een gemiddelde van 8,16 een solide academische achtergrond vormen, op grond waarvan zij meent dat zij in aanmerking zou moeten komen voor de minorvrijstelling.

2.2 Verweerder handhaaft het besluit en voert hiertoe, samengevat, het volgende aan:

- Het verzoek van appellante was onvolledig, appellante had niet aangegeven op basis van welke vakken zij vrijstelling wilde aanvragen. Verweerder heeft zelf op grond van het studievoortgangsoverzicht bepaald op basis van welke vakken een vrijstelling mogelijk zou kunnen zijn.
- Bij het behandelen van het verzoek heeft verweerder alleen de behaalde bachelor-2 vakken onderzocht. Alleen bachelor -2 en bachelor-3 vakken komen qua niveau overeen met EUR minoren om tot vrijstelling te kunnen leiden. Daarnaast zijn de eisen voor vrijstelling dat het gevolgde vak qua studielast overeenkomt en dat er geen overlap is met het curriculum van de opleiding. Voor een minor gaat het om een studielast van 15 EC.
- Appellante heeft enkele bachelor-2 vakken afgerond op basis waarvan vrijstelling is verleend voor één keuzevak. Vrijstelling van de minor was niet mogelijk omdat er onvoldoende EC op het juiste niveau zijn behaald.
- Bij vrijstellingsverzoeken volgt verweerder in alle gevallen de regel dat een vak op basis waarvan vrijstelling wordt aangevraagd op minimaal bachelor-2 niveau gevolgd moet zijn.
- Verweerder geeft aan dat de enige uitzondering op deze regel wordt toegepast wanneer een volwaardige minor is gevolgd die niet valt onder de EUR minoren, waarbij één bachelor-1 vak is gevolgd dat samenhang heeft met de overige bachelor-2 en bachelor-3 vakken van de minor en dient als inleidend deel voor de minor. Voor losse vakken is de vaste eis dat het minimaal op bachelor-2 niveau gevolgd moet zijn.

3 Verslag ter zitting d.d. 14 januari 2025

3.1 Ter zitting herhalen beide partijen hun standpunten. Appellante vult aan dat zij met de studieadviseur heeft gesproken, maar dat haar niet is verteld dat zij in het vrijstellingsverzoek had moeten aangeven op basis van welke vakken zij vrijstelling vroeg. Haar belang bij de vrijstelling is om een rustperiode te hebben in verband met persoonlijke omstandigheden. Dat vrijstelling voor de minor op basis van bachelor-1 vakken niet mogelijk is, staat volgens appellante niet duidelijk in de R&R. Appellante wijst erop dat het bij andere faculteiten wel mogelijk is om op basis van behaalde bachelor-1 vakken een vrijstelling te krijgen voor een minor. Appellante is van mening dat het onrechtmatig is om een verzoek tot vrijstelling af te wijzen op basis van een beslisgrond die alleen intern bekend is bij de examencommissie en niet wordt gecommuniceerd naar studenten.

3.2 Verweerder geeft aan dat er inderdaad is geconstateerd dat de genoemde regels meer expliciet in de R&R hadden kunnen worden opgenomen door te verwijzen naar bachelor-2 en bachelor-3 vakken. Uit de tekst blijkt volgens verweerder echter wel dat vrijstelling wordt verleend op basis van vakken die qua inhoud en niveau overeenkomstig zijn aan bachelor-2 en bachelor-3 vakken. Ook gezien het feit dat de examencommissie verantwoordelijk is voor de kwaliteit van de opleiding kan nu niet worden afgeweken van deze regel. Verweerder wijst erop dat zij dit beleid toepast.

4 Beoordeling College

- 4.1 Het College is, op grond van art. 7.61 lid 1 sub e Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW), bevoegd het beroep van appellante te behandelen. Het beroepschrift voldoet aan alle gestelde eisen. Het beroep van appellante is ontvankelijk.
- 4.2 Het College constateert dat op grond van artikel 7.12b lid 1 WHW de examencommissie bevoegd is om vrijstelling voor tentamens te verlenen. Verweerder heeft de regeling voor het verlenen van vrijstellingen verder uitgewerkt in artikel 5.9 OER 2024-2025. Partijen verschillen van mening over de vraag of de bachelor-1 vakken, op basis waarvan appellante vrijstelling heeft gevraagd voor de minor, qua inhoud en niveau van overeenkomstige inhoud zijn als de minor waarvoor een vrijstelling is gevraagd.
- 4.3 Op grond van artikel 8.4 lid 3 onder b, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan geen beroep worden ingesteld tegen een besluit inhoudende de beoordeling van het kennen of kunnen van een kandidaat die ter zake is geëxamineerd, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of nadere regels voor die examinering of toetsing.¹ Het College merkt op dat zij derhalve niet kan beoordelen of de bachelor-1 vakken op basis waarvan appellante vrijstelling heeft gevraagd voor de minor qua inhoud en niveau van overeenkomstige inhoud zijn als de minor waarvoor een vrijstelling is gevraagd.
- 4.4 Gelet op voorgaande is het College enkel bevoegd te toetsen of verweerder in redelijkheid tot het besluit heeft kunnen komen. Dit betekent dat het besluit slechts voor vernietiging in aanmerking komt indien vast is komen te staan dat niet is voldaan aan de voorschriften van procedurele aard die bij of krachtens de Awb, de WHW of enig andere wet in formele zin zijn gesteld.
- 4.5 Hiermee komt het College toe aan de beoordeling of verweerder redelijkerwijs tot het besluit heeft kunnen komen. Op grond van artikel 7.12b lid 1 onder d juncto 7.12b lid 3 WHW mag verweerder een vrijstelling voor één of meer tentamens verlenen. Artikel 7.13 lid 2 onder r van de WHW schrijft de wijze voor waarop verweerder deze bevoegdheid moet hebben geregeld. Verweerder heeft de bevoegdheid vrijstelling te verlenen opgenomen in artikel 5.9 van de OER en verder uitgewerkt in artikel 10a van de R&R. Uit artikel 5.9, eerste lid, van de OER gelezen in combinatie met artikel 10, sub B, twaalfde lid van de R&R volgt dat vrijstelling voor een minor kan worden verleend op basis van voltooide WO-onderdelen die qua studielast en niveau gelijkwaardig zijn aan de minoren in het EUR-minorregister. Dat verweerder hierbij het beleid hanteert om alleen vrijstelling te verlenen voor voltooide bachelor-2 en bachelor-3 onderdelen omdat de minor in het bachelorjaar-3 is curriculum is opgenomen, acht het College geen onredelijke uitleg van de in de OER en R&R opgenomen regeling. Dit maakt dat het College van oordeel is dat het beroep van appellante ongegrond verklaard moet worden.

¹ Zie ook de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 3 april 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1382

5 Uitspraak

Het College,

verklaart het beroep van appellante ongegrond.

Aldus vastgesteld te Rotterdam op 14 januari 2025 door het College van Beroep voor de Examens van de EUR onder voorzitterschap van XXXXX, de leden XXXXX en XXXXX in aanwezigheid van XXXXX, secretaris, en ondertekend door de voorzitter en de secretaris van het College.

XXXXX
voorzitter

XXXXX
secretaris

Uitspraak zaaknummer 24.275 verzonden op 22 januari 2025

Tegen deze uitspraak kan een betrokkene binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop deze uitspraak is bekendgemaakt, beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te Den Haag, via website van de Raad van State (<https://www.raadvanstate.nl/studentenzaken>).

Bent u niet in staat uw beroep binnen de termijn van zes weken na de verzenddatum van dit besluit in te dienen? U kunt binnen deze termijn een inleidend (pro forma) beroepschrift indienen waarbij u nog gelegenheid zal worden geboden de gronden (motivering) aan te vullen.

Bijlage: juridisch kader

In de Algemene wet bestuursrecht is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 8:4

1. (...)
2. (...)
3. geen beroep kan worden ingesteld tegen een besluit:
 - a. (...)
- b. inhoudende een beoordeling van het kennen of kunnen van een kandidaat of leerling die ter zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of nadere regels voor die examinering of toetsing,

In de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 7.61. Bevoegdheid college van beroep voor de examens

1. Het college van beroep voor de examens is bevoegd ten aanzien van de volgende beslissingen:
 - a. beslissingen als bedoeld in de artikelen 7.8b, derde en vijfde lid, en 7.9, eerste lid,
 - b. beslissingen inzake het met goed gevolg hebben afgelegd van het afsluitend examen, bedoeld in artikel 7.9d,
 - c. beslissingen, niet zijnde besluiten van algemene strekking, genomen op grond van het bepaalde bij of krachtens titel 2 van dit hoofdstuk, met het oog op de toelating tot examens,
 - d. beslissingen, genomen op grond van het aanvullend onderzoek, bedoeld in de artikelen 7.25, zesde lid, en 7.28, vierde lid,
 - e. beslissingen van examencommissies en examinatoren,
 - f. beslissingen van commissies als bedoeld in artikel 7.29, eerste lid, en
 - g. beslissingen, genomen op grond van artikel 7.30b met het oog op de toelating tot de in dat artikel bedoelde opleidingen.

Artikel 7.12b. Taken en bevoegdheden examencommissie

1. Naast de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 7.11 en 7.12, tweede lid, heeft een examencommissie de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens onverminderd artikel 7.12c,
 - b. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen,
 - c. het door de meest daarvoor in aanmerking komende examencommissie verlenen van toestemming aan een student om een door die student samengesteld programma als bedoeld in artikel 7.3j te volgen, waarvan het examen leidt tot het verkrijgen van een graad, waarbij de examencommissie tevens aangeeft tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren voor de toepassing van deze wet,
 - d. het verlenen van vrijstelling voor het afleggen van één of meer tentamens, en
 - e. het borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom tentamens en examens.
2. (...)
3. De examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en d, en het tweede lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. De examencommissie kan onder door haar te stellen voorwaarden bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg afgelegd hoeft te zijn om vast te stellen dat het examen met goed gevolg is afgelegd.

Artikel 7.13. Onderwijs- en examenregeling

1. (...)
2. In de onderwijs- en examenregeling worden, onverminderd het overigens in deze wet terzake bepaalde, per opleiding of groep van opleidingen de geldende procedures en rechten en plichten vastgelegd met betrekking tot het onderwijs en de examens. Daaronder worden ten minste begrepen:
 - (...)
 - r. de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens,

In de Onderwijs- en Examenregeling 2024-2025, Bacheloropleidingen, Erasmus School of Social and Behavioural Sciences, is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 5.9. Vrijstelling

1. Vrijstellingen worden niet verleend voor Bachelor-1 Examenonderdelen, de bachelorscriptie of de stage.
2. Op verzoek van een student en na overleg met de betreffende examinerator kan de Examencommissie, ingevolge de bepalingen van de Regels & Richtlijnen van de Examencommissie, de student vrijstelling verlenen van een onderdeel van de Opleiding, op voorwaarde dat de student voorafgaand aan de start van het onderdeel waarvoor vrijstelling wordt gevraagd in het kader van een universitaire of voltooide HBO-opleiding een onderdeel heeft afgerond dat qua inhoud en niveau gelijkwaardig is aan het betreffende onderdeel.
3. Een vrijstelling kan alleen betrekking hebben op een hele cursus en niet op een gedeelte hiervan.

In de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie 2024-2025 is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 10a. Vrijstellingen, vervangingen en invulling vrije keuzeruimte

A. Algemeen

Met inachtneming van de in de OER gestelde voorwaarden kan de examencommissie een student vrijstelling verlenen voor een examenonderdeel. De student dient hiertoe een aanvraag in bij de examencommissie.

1. Een vrijstellingsverzoek kan uitsluitend worden behandeld als de student staat ingeschreven voor de opleiding en is gekoppeld aan een examenprogramma.
2. Vrijstellingen worden uitsluitend verleend op basis van (volledige) onderdelen die met een voldoende (5,5 of hoger) zijn afgesloten en in totaal minimaal evenveel EC vertegenwoordigen als het vrij te stellen onderdeel. Iedere vrijstelling dient op een eenmalig ingebracht onderdeel gebaseerd te zijn. Een eerder behaald onderdeel kan niet de grondslag vormen voor meerdere vrijstellingen.
3. Een vrijstellingsverzoek dient uiterlijk 8 weken voor aanvang van het betreffende onderdeel met redenen omkleed te worden ingediend via een volledig ingevuld online contactformulier van de examencommissie, inclusief alle daarin gevraagde bijlagen. Onvolledige en/of te laat ingediende verzoeken worden niet in behandeling genomen, met uitzondering van te laat ingediende verzoeken ten behoeve van onderdelen die starten vóór 15 oktober.
4. Verzoeken voor invulling van de minor en/of een keuzevak mogen ook worden ingediend na afloop van de minor en/of het keuzevak. De kans dat het verzoek wordt afgewezen door de examencommissie komt in dat geval voor rekening en risico van de student.
5. De examencommissie kan examineratoren om advies vragen, alvorens te beslissen over een vrijstellingsverzoek.
6. Aan een vrijstelling is geen cijfer verbonden. Vrijstellingen worden in Osiris geregistreerd als VR.
7. Vrijstellingen tellen niet mee in de berekening van cijfergemiddelden, zoals in het kader van het judicium.
8. Eerder binnen de ESSB behaalde, identieke onderdelen met dezelfde vakcode worden automatisch opgenomen in het examenprogramma. Binnen ESSB behaalde onderdelen die qua inhoud, studielast en niveau identiek zijn aan, maar een andere naam en/of vakcode hebben, worden ook beschouwd als identieke onderdelen. Echter, deze onderdelen worden uitsluitend op verzoek van de student opgenomen in het examenprogramma.
9. Aan eerder aan anderen verleende vrijstellingen kunnen geen rechten worden ontleend.
10. Een voorwaardelijke goedkeuring voor een vrijstelling op basis van een nog te volgen vak is gedurende één jaar (12 maanden) geldig.
11. Uitzonderd hetgeen in lid 8 van dit artikel vermeld staat, worden in bachelor-1 geen vrijstellingen verleend.
12. In bachelor-2 en -3 kan vrijstelling worden verleend op basis van vakken die qua inhoud en niveau overeenkomstig zijn.
13. Een vrijstelling van de minor kan worden verleend op basis van een in Nederland voltooide HBO-opleiding of (een combinatie van) in Nederland voltooide WO-onderdelen die qua studielast en niveau gelijkwaardig zijn aan de minoren in het EUR-minorregister. De betreffende opleiding of (combinatie van) WO-onderdelen mogen geen overlap met het eigen curriculum vertonen. Voor de minor kan eveneens vrijstelling worden verleend op basis van een in het buitenland voltooide opleiding, voor zover deze minimaal gelijkwaardig is aan het Nederlandse HBO-niveau. De uitvoeringsregels van Bijlage IV Minoren zijn van toepassing.

College van Beroep voor de Examens (CBE)

14. Voor het keuzevak in bachelor-3 Psychologie kan uitsluitend vrijstelling worden verleend op basis van een voltooide HBO-opleiding of een voltooid WO-vak op minimaal bachelor-2 niveau, dat geen inhoudelijke overlap heeft met het vaste curriculum van de opleiding en dat minimaal een overeenkomstig aantal EC vertegenwoordigt. Voor het keuzevak in bachelor-3 Psychologie kan eveneens vrijstelling worden verleend op basis van een in het buitenland voltooide opleiding, voor zover deze minimaal gelijkwaardig is aan het Nederlandse HBO-niveau.³
15. Voor de bachelorscriptie wordt geen vrijstelling verleend. Hetzelfde geldt voor de bachelorstage.